

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 30.

V Ljubljani, v sredo 7. februarja 1900.

Letnik XXVIII.

Spravni poskusi.

Prva seja spravnih obravnav je končana. Vršile so se samo formalnosti, ki pa so po izjavah vlade in obeh strank jako značilne. Delegati so se zbrali v ponedeljek v prostorih ministrskega predsednika. Prve seje so se udeležili ministri dr. pl. Körber, dr. vit. Hartel, baron Spens-Booden, dr. Rezek, baron Call in baron Giovanelli. Kakor trdijo poročila, bilo je občevanje jako mrzlo. Vsled želje min. predsednika so sklenili, da so obravnave tajne in da poseben uredniški odbor sodelovanjem vlade sestavlja za javnost določene komunique. V tem odboru so dr. Bärnreither, grof Buquoy, dr. Engel, dr. Gross.

Prvi, včeraj izdani komunique se glasi: Seje so se udeležili poslanci Bärnreither, Buquoy, Čelakovsky, Chiari, Chlumecky, d'Elvert, Engel, Eppinger, Funke, Fürstenberg, Fux, Götz, Gross, Kaizl, Kaniak, Kra-
mař, Koudela, Nitsche, Opitz, Pacak, Palfy, Perek, Pergelt, Prade, Prazek, Pražak, Russ, Schreiner, Schücker, Schwarz, Schwarzenberg, Serenyi, Skene, Slama, Stransky, Svozil in Začek.

Ministrski predsednik dr. pl. Körber je pozdravil zborovalce ter rekel: »Da ste prišli, je uspeh, ne vlade, temveč velevažne stvari, ki nas je zbrala; kajti mi hočemo napraviti mir v tej stari, častitljivi državi, katero že predolgo razdvaja nesrečni narodnostni boj, ki mnogo škodi njenemu gospodarskemu razvoju. Ako pogledate okrog, prepričate se, da imajo vse države največ veljave, koder državljani skupno delujejo za moč in slavo svoje dežele; Vi vidite, da so vse roke pri delu, ki ustvarja državno in gmotno bogastvo. Neprestani narodnostni boj je zamoril vse zaupanje, vso samozavest, vse veselje do dela. Ako pa poslušate glas našega čvrstega in nadarjenega prebivalstva, čujete željo po miru in spravi. Splošno je prepričanje, da bi bila največja sreča za našo državo, ko bi prenehal vedni prepir, ki ovira zbiranje močij, in bi se pričela politika složnosti in gospodarskega dela. Produktivni in

posebno delavski stanovi so se že naveličali žalostnega boja in zahtevajo rešitev iz narodnostnega prepira, ki v železo kuje njihove najboljše moči in dobro voljo. Vsaka vlada, ki hoče državo redno upravljati, težko čuti težo tega prepira, kadar poskusi z reformatornim delom, da bi povzdignila upravo. Omejimo z moškim pogumom narodnostno vprašanje na stvarno jedro! Težkoče niso tolike, da bi jih ne mogli premagati. Navzlic vsem bojem v zadnjih letih so se v mnogih točkah zblížili nazori. Ako pri obravnava preporne točke blagohotno in v spravljivem smislu presoimate, dobite vsaj nekaj časa odpočitka, da se odločno lotimo nujnih gospodarskih vprašanj. In če v tem oziru dosežemo uspeh, trdno upam, da bode blagostanje države najmočnejši dokaz za trajni mir. Vlada namerava uporabiti moč države za omiko in gospodarski razvoj. Na Vas je, gospodje, da ustvarite pogoje za tako politiko. Reči smem, da država zrê na Vas. Vrnite državi zopet srečo in mir!«

Češki delegat dr. Engel izjavi: »V smislu sklepa in imenu vseh navzočih zastopnikov čeških ljudskih strank s Češkega in Moravskega izjavljam: Ker nismo dobili konkretnega programa za obravnave, je naša udeležba za sedaj informativnega značaja, da spoznamo, v koliko se more utesniti polje narodnostnega boja v Avstriji. V ta namen hočemo tudi sedaj pošteno sodelovati, zahtevamo pa kot prvi korak prejšnje zakonito stanje glede češkega uradnega jezika v notranji službi. Naše prepričanje pa je, da bodo sedanje pravne obravnave le tedaj imele ugoden uspeh, ako se pravično izvrše jezikovne zahteve v Šleziji in v drugih deželah, koder prebivata dva naroda. Naglašujô svoje pravno stališče pripomnimo, da želimo rešitev češko-nemškega spora potom deželnega zakonodajstva, in smo prepričani, da se v Avstriji zmešnjave ne poležejo, dokler se ne uredi prepir glede ustave. Konečno izjavljamo, da si z udeležbo pri spravnih obravnava ne vezemo rok za svoje postopanje v poslanski zbornici.«

Po kratkem odmoru izjavi dr. Funke v imenu nemških delegatov: »Odzvali smo se povabilu k obravnavam, ker hočemo dokazati svojo pripravljenost, da pripravimo pot rednih razmer v domovini. Primerno se nam zdi, da se posvetovanja vršê le glede jezikovnega vprašanja na Češkem in Moravskem in glede še nekaterih vprašanj na Češkem. Vspehi na tem polju bi vsaj omejili narodnostni boj v Avstriji, kar se je že z druge strani naglašalo. Iz tega razloga ugovarjamo, da bi se že sedaj pričela posvetovanja o jezikovnem vprašanju v drugih kronovinah. Tudi se nam ne zdi potrebno, da bi ponavljali svoja že znana in trdna načela o kompetenci zakonodajstva v jezikovnem vprašanju. Z ozirom na notranji uradni jezik in prepir glede ustave izražamo svoje prepričanje, da se zakonita določba splošnega posređovalnega jezika in enotna uprava prav dobro strinjata s skupnim mirnim bivanjem vseh narodov v Avstriji. Še več, ta zahteva je nujno potrebna z ozirom na moč in ugled države, ki ima v mednarodnem tekmovanju rešiti najtežje naloge. Dasi želimo, da bi se posrečile te obravnave, zavarujemo si vso prostost v parlamentarnih zastopih!«

To je torej uspeh prve seje, da sta si obe stranki postavili trdno mejo. Češki zastopniki zahtevajo kot prvi pogoj, da vlada zopet uveljavi češki uradni jezik v notranji službi, kakor je bilo določeno v jezikovni naredbi. Dalje pa izražajo prepričanje, da je treba ob enem rešiti jezikovno vprašanje za Šlezijo in druge kronovine z mešanim prebivalstvom. To izjavo z veseljem pozdravljamo, ker nam je dokaz, da Čehi niso pozabili Jugoslovancev.

A nemški zastopniki so po svojem govorniku izjavili, da se hočejo posvetovati le glede Češke in pa Moravske in da odločno odklanjajo vsak razgovor glede Šlezije in drugih kronovin. Dalje Nemci zahtevajo nemški državni jezik in birokracijo v smislu centralizma.

Sicer obžalujemo to, a vendar moramo že danes reči, da iz te moke ne bo kruha.

Dokler bodo Nemci vzdrževali te zahteve, je vsaka sprava izključena. Nikdar ne dobe v parlamentu potrebne večine za nemški državni jezik, a centralizem mora s časom sam se izrabiti. Lasciate ogni speranza! Nam se dozdeva, da vlada sama nima nobenega upanja. Zato se nam zdi precej verjetno poročilo z Dunaja, da vlada v kratkem skliče državni zbor. Ako prične delati parlamentarni stroj, dobro; ako ne, razpusti vlada državni zbor in razpiše nove volitve. Tako vsaj poročajo poljski listi. Vprašanje pa je: ali dobi vlada po novih volitvah sebi udano večino, ki bi mogla vleči parlamentarno galejo. Po sedanjem volilnem redu gotovo ne. Zato bi z veseljem pozdravili vest, ko bi se vlada odločila za skrajni korak ter naredbenim potom uveljavila splošno, tajno in direktno volilno pravico.

Higijena v šoli.

Spisal F. D.

(Konec.)

Nekateri so izrekli misel, da nastajajo vsled škodljivega vpliva šolske vzgoje celo duševne bolezni (psihoze); te misli sicer ne moremo smatrati za dokazane, a toliko je gotovo, da se naši moderni nervoznosti in nevrasteniji v veliki meri pripravljajo tla že v srednjih šolah, v kolikor ni bila nevropatična konstitucija že prirojena. Naša doba vprega živce v prenaporno delo, in to dan za dnevom; mlad, nerazvit organizem mora podleči, ako se ga ne goji, kakor zahteva narava.

Temeljite reforme sme zahtevati higijena v prvi vrsti od srednjih šol, kjer se vzgaja poznejša inteligenca. Srednješolec se mora učiti celo kopp raznih strok po metodi, katera gotovo ni srečna; uči se po največ na račun spomina; metoda obstaja v reprodukciji; lastna duševna produkcija zaostaja. »Das Wissen wird zur Vielwisserei« pravi o sedanjih učnih metodi Rubner, največji sedaj živeči nemški higienik. Če hoče srednje nadarjen dijak zadoščati šolskim dolžnostim, poleg tega pa se učiti še kakakega neobveznega predmeta, recimo laščine ali

LISTEK.

Šest dni v Italiji.

Spisal Martinkov.

(Konec.)

Naš parobrod je nasproti valovom vsejedno rezal pot v ravni črti proti Trstu ter vlekel za seboj po morju vrvi, katera je na nekem aparatu kazala hitrost vožnje. Okoli in okoli je bilo samo morje. Gledali smo z daljnogledom proti laškemu obrežju, a nismo ničesar videli, kakor le morje. Morje tukaj menda ni posebno globoko. V sredi vožnje okoli 10. ure sem vprašal kapitana, koliko znaša morska globočina, odgovoril je, da 33 metrov. To res ni posebna globočina v primeri z drugimi globočinami, ki merijo na tisoče metrov. Tudi se ni zdela današnja vožnja prav nič nevarna ter vihar tako neznan, da se ne bo prav nič zaradi tega parnik zakasnil, kar je bilo tudi res.

Ob 11. uri pozvoni h kosilu. Spodaj pod krovom je bila napravljena elegantna jedilnica. Počasi so prihajali zapisanci h kosilu. Od vseh 70 je prišlo komaj 20 zelencev iz svojih kabin. Vsem se je brala bolezen na obrazu. Malokateri se je pritaknil kake

je še šlo na misel in v prazne želodce. Tudi meni ni posebno dišalo to, čeprav izborna in drago kosilo. Temu pa se tudi ni čuditi, če pomislite, da se je naša obednica z ladijo vred vzdigovala in padala. Če pa človek nima niti pri jedi miru, potem pač pride ob ves apetit. Tako zelo smo se ujčkali, da nam niso mogli dati juhe na krožnike; mesto nje smo dobili gost gnejar. Steklenice s črnim vinom so še nekam precej trdno stale na mizi; bolj živa je bila pa nazadnje črna kava, posodice smo že morali v rokah držati, pa še tako se je polila po mizi in po tleh. Ko vstanemo od obeda (mimogrede rečeno, je pa že tudi od teh dvajsetih marsikateri med obedom hitro zginil v svojo kabino), opotekamo se zdaj ob mizo, zdaj ob stole, zato sem jo zopet hitro popihal nazaj na krov, kjer je bilo bolj varno za me, posebno še po obedu.

Okoli poludne pa je morski vihar hitro odnehal. Bližali smo se Trstu in južno-zapadni veter ni imel več tolike moči, da bi zibal našo ladijo, kakor jo je do sedaj. Komaj poneha to guganje, prihajajo popotniki zopet na krov s svojo razno potno robo, sluteč, da se bliža konec vožnje. Zdaj se prikaže ta, zdaj oni na vrh, vsakdo bled

nekam veseli in komaj čakajo, da bi skoro prišli v kako gostilno, kjer bi napolnili svoje prazne želodce. Trst se že razprostira pred nami, čedalje bližje smo mu. Tudi dež je ponehal in tamle za hribom nad Občino se že kaže jasno nebo.

Ob molu ustavi se naša ladija »Iris« in vsakdo hiti po lesenih stopnicah doli na trdo zemljo, če tudi je to le dolg jezik moleč daleč tje v morje. Tako nekam prijazno se zdi človeku zopet pri srcu in v petah, ker ima vsaj tla pod seboj v redu in v miru. Zdaj se je še le pričel pravi šum in razgovor in vrvenje med popotniki. Tisti, ki so se preje najbolj kisló držali, upili in civilili, tisti so sedaj najbolj glasni in smeja in govorjenja ni kraja ne konca, dokler se niso poizgubili po mestu. Tudi jaz se napotim k svojemu prijatelju, ker je preostajalo še precej časa, preden odide vlak proti Ljubljani. To me je gledal prijatelj, ko stopim predenj kot bi padel iz neba. Ko mu na kratko razložim, odkod in kam, bi ga bil spravljal kmalo v nejevoljo, ker sva imela svoje dni besedo, da obiščeva skupaj Benetke. A ko mu povem, da hodim že šest dni po Italiji, on bi imel pa le par dni odpusta, spraviva se naposled in obnoviva

Marsikaj sva si imela povedati, ker se že nisva videla nekaj let. Da se pa še bolj razvedriva, greva na izprehod proti Rojanu. Pogovor je nanasel na tržaške slovenske razmere ter ondote slovenske renegate, ki toliko škodujejo tamošnjemu slovenskemu gibanju. Čudno je to, povdarjal je, da so taki, ki prihajajo iz Ljubljane in od drugod iz čisto slovenskih krajev, hujši italijanaši, nego Tržačani sami. Marsikatera gospa doma iz najboljše slovenske hiše prevrže se tu v kratkem v pravcato irredentistinjô, katerej smrdi vsaka slovenska beseda, čeprav zna še le komaj po laško jesti. In tamle, pokaže z roko, vidiš hišo ali vilo verskega renegata, ki pa ni edini te vrste; o tudi ti nam škodujejo, škodujejo slovenskemu ugledu. Takele nam mečejo vedno v zobe naši nasprotniki, češ, vsi so taki. Potemtakem ni čuda, da nazaduje »naša reč slovenska« v Trstu. A razvedrilo se nama je zopet lice, ko sediva ob koncu vožnje, v krogu tamošnjih rodoljubov, katerim se je kazala navdušenost za slovenski tabor na obličju. Le prehitro je minul čas za odhod proti Ljubljani, kjer sem zašpilil velikansko italijansko klobaso.

Sicer imam še marsikako na jeziku, a naslov »Šest dni v Italiji« mi ne pusti do

francoščine, in še kaj privatnega čitati, ni vprežen samo ves ljubi dan, ampak mora vzeti na pomoč še lep del noči. Najboljši počitek za utrujene živce je spanje in tega primanjkuje; mladeniči 16 in 17 let si že pri najboljši volji ne morejo privoščiti nad 7 ur spanja, in to je za ljudi, ki veliko duševno delajo, premalo.

Če so že vse šole po predpisih higijene sezidane, o tem si bo vsakdo lahko ustvaril svojo sodbo. Za vzgled je bilo treba vzeti staro gimnazijsko poslopje v Ljubljani.

Šolska soba bodi prostorna, zračna, suha in svitla dvorana. Neznosne so razmere tam, kjer se površna obleka in dežniki ne puščajo v posebni garderobni sobi; tam je atmosfera polna vlage in raznih škodljivih plinov; nežna pluća mladih otrok pa morajo vdihavati tak okuženi zrak po 3 ali celo 4 ure. Pa tudi vsako daljše bivanje več ljudij v zaprtem prostoru onečisti zrak z ogljikovim dvokisom, katerega izdihavamo; zato je skrbeti v šoli za dobro ventilacijo. Spominjam se še iz ljudske šole, da je učitelj dal odpirati okna po zimi mej uro, ko smo bili vsi otroci v šoli. Take ventilacije seveda znanost ne zahteva! Veliko važnost se v novejšem času pripisuje tudi kakovosti klopi, katere ne smejo pospeševati skrivljenega in sključenega sedenja.

Vprašanje o prevelikem obremenjenju šolske, zlasti srednješolske mladine je v resnici postalo akutno. Nekaj se mora storiti; to bi bilo v korist mladine, starišev in države. Bog obvaruj, da bi taka reforma imela kake protikulturne namene. Načelo zahtevane preosnove bodi stari latinski rek »Mens sana in corpore sano«, ki ne spada samo v latinske vadbe prve šole, ampak naj ga šola po možnosti skuša realizovati; vsekako pa se mu ne sme naravnost nasprotovati. Zdravje mladine je družba in država dolžna pod vsakim pogojem respektirati.

Higijene pa pogrešam v šoli tudi še v drugem oziru; v mislih imam namreč higijeno kot učni predmet. Po sedanjem redu slišijo o higijeni nekaj le učiteljski pripravniki, drugi srednješolci pa le par drobtinice ali še teh ne. Pač se v šestem gimnazijskem razredu predava somatologija. Vse lepo! Toda še lepše bi bilo, da bi učenec, ki mora znati vse o človeški kožici po imenu, poleg tega tudi vedel, kako da je varovati ta dragoceni organ raznih škodljivostij. Učencem se za bičuje v glavo, da ima vsak zob krono, vrat in korenine, a praktičnih navodil, kako zobovje hraniti in utrjevati, se dandanes, ko ima vse povprek bolne zobe, sliši jako malo. Z jedno besedo: se somatologijo naj se združi higijena, in obe naj tvorita učni naravoslovni predmet vsaj za jedno leto. Najpoklicanejši učitelj tega predmeta bi bil zdravnik; to se že sedaj vrši po učiteljskih pripravnicah. Tukaj bi lahko kdo ugovarjal, češ, učne tvarine je že itak preveč, čemu še novih bremen. Počasi prijatelj! Predmeti podrejenega pomena naj se skrijejo; to stališče utrjujemo z neovrgljivo resnico, da je

delati kake težave, mu svetujem kot zanesljivo sredstvo jedno viharno vožnjo po morju iz Trsta v Benetke ali pa obratno. Komur pa to ni mogoče, naj stopi k mojemu kolegi pod črto, ki ponuja naši inteligenci dobro popoprane in osoljene ljubljanske take klobasice, katerim je kajpakda učinek zagotovljen.

Zdaj pričakujete od mene še konec ali sklep. Kaj ne, tako-le naj bi se glasil: »Slišali smo, da . . .« Ali pa: »Konečno naj še omenjam, da . . .« O, to se motite! Brez uvoda sem začel, brez sklepa naj končam. Moj sklep naj bo pika. Oh, stojte no malo! Pika, pika! — O kako se grdo bere ta beseda! In pa preobširen pojem ima pri nas. Piko ima včasih pri nas petelin in njegov kurji zarod. Piko imajo včasih Posavci na take dneve, če so ga prej ta večer preveč imeli v glavi; takrat si jo gredo, če je kaj cvenka, drugi dan dret. Bog pomagaj je z vsemi takimi pikami; teh ne smem delati. Kaj pa, ko bi s točko poskusil? Tudi nič! Je premrzla in se prehitro staja. Aha, že vem!; Pika — punkt! — Nič ne bo, to je nemško ali pa latinsko. Bog nas varuj! Tako važno znamenje v pisavi, pa brez imena. Zato naj ostane moj potopis, ker je

skrb za fizično zdravje večje važnosti, nego temeljito znanje grških in rimskih bajk in ni dvomiti, da se bo človeštvo v kratkem prepričalo, kako brezvestno je, mladini jemati toliko zatega časa z mrtvimi jeziki. S tem seveda nismo v načelnem nasprotju s klasično izobrazbo; le pretiravanje in pa dosedanja metoda naj se odpravi. Če se spravi v moderno šolo nekoliko več praktičnega duha, bo to le vedrilo in svežilo mladostnega duha, za poznejše življenje pa bo to velike koristi.

Velikokrat se je v zadnjem času izrekla misel, da bi se uvedli posebni »šolski zdravniki«, kojih naloga bi bila stalno nadzorovati zdravstvene razmere v šoli. V nekaterih večjih mestih se je ta ustanova že izvedla in, kakor je bilo pričakovati, z lepim uspehom. S to naredbo je celo vprašanje o šolski higijeni storilo velik korak v napredku.

V mestih, kjer je pritisek v srednje šole posebno obilen in se množica vedoželjne mladine le preveč nakopiči, pride tudi vprašanje glede stanovanj v veljavo. Deželni šolski svet v Ljubljani je v tem oziru lani popolnoma upravičeno posegel v to zadevo in preprečil, da bi učenci stanovali v nezdravih bivalistihih. S tem pa ni rešeno drugo vprašanje, ki se tudi raztega na zdravstvene razmere, namreč, kako opomoči prevladajočemu pavperizmu velikega dela dijaštva, vprašanje, ki pa po svojem bistvu pripada sociologiji.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. februarja.

Spravna konferenca za Moravsko ali druga seja pravne konference se je vršila včeraj popoldne pri ministerskem predsedniku, katere so se udeležili razun zadržanega d'Elverta vsi zastopniki moravskih strank ter kot zastopniki vlade Körber, baron Spens-Booden ter Režek. Pričetkom seje se je obširno govorilo o narodnostnih razmerah na Moravskem in naglašalo na vseh straneh, da je trajno sporazumljenje nujno potrebno v interesu toli potrebnega miru. Potem se je pa razvila daljša debata o tem, kdaj in kako naj se prične z razpravo o jezikovnem vprašanju. Sklenilo se je končno, naj se v prihodnji seji prične z meritorično razpravo o načelih za rešitev jezikovnega vprašanja pri deželnih in avtonomnih oblastih na Moravskem. Tekom razgovora izražala se je tudi vsestranska želja, naj bi se permanentni spravi odsek, ki ga je izvolil moravski deželni zbor, ali pa njega pododsek sešel čim prej mogoče, da se temeljito peča s to zadevo in posebno razmotri vladne zakonske osnove. Danes, kakor znano, ima svojo sejo pravna komisija za Češko.

Minister Režek in Čehi. Pred ponedeljkovo otvoritveno sejo so se sošli, kakor znano, češki zaupniki iz Češke in Moravske k posebnemu razgovoru o izjavi, ki naj jo oddajo v ime vseh zastopnikov in sploh češkega naroda povodom pričetka pravnih konferenc. Te seje se je pa tudi udeležil novi minister za Češko dr. Režek, ki je v ime vlade pozdravil zborovalce, potem pa pojasnil, zakaj in pod kakimi pogoji je vstopil v kabinet. Naglašal je, da bo vztrajal v kabinetu le tako dolgo, dokler ne nastopijo razmere, ki bodo omogočile vstop parlamentarnega zastopnika češkega naroda v osrednji kabinet. To se pa zgodi temprej, čim se potom pričetih konferenc dospe vsaj do premirja. To je mogoče, ako udeleženi faktorji pokažejo le nekaj dobre volje. Minister si izprošča nadaljnega zaupanja, zagotavljajoč jih naklonjenosti vlade.

Pomnožitev nemške mornarice. V jutrišnji seji nemškega državnega zbora pride po dolgem odmoru zopet na dnevni red vladna predloga, s katero se predloži poslancem načrt glede pomnožitve mornarice in zahteva potrebni kredit. Prične se toraj jutri prvo branje te predloge, ki kajpada še ne bo doneslo niske odločitve v prevažni bitki, marveč se bo predloga izročila samo posebnemu odseku v pretres in poročanje. Vendar pa je pričakovati že pri tej priliki izjav raznih strankinih voditeljev, iz katerih se bo dalo sklepati, koliko nade ima vlada sedaj na rešitev tega prepornega vprašanja. Škoda je le, da bo pri tej seji

toliškega centra, posl. Lieber, ki še vedno ni toliko okreval, da bi se mogel udeležiti prve razprave. Posebno velike nade stavi nanj osrednja vlada, ker pričakuje, da bo ravno on tisti mož, ki bo zgradil most mej njo in centrom ter s tem zagotovil vsprejem vladne predloge. Seveda mu vlada bržkone vse preveč zaupa.

Chamberlain o sedanji vojski. Povodom adresne razprave v angleški spodnji zbornici se je včeraj oglašil tudi kolonialni minister lord Chamberlain, ki je pravi provzročitelj sedanje krivične vojske v južni Afriki. V svojem govoru je bil mož skrajno previden in dobro je vedel, kje ga čevlji žuli. O svojih samovoljnih korakih in spletkah je molčal popolnoma, ker jih itak ne more zagovarjati, tem ponosneje pa je jahal vladnega konja. Pri toliki vladni večini si je seveda pridobil potrebno zaupanje in razun nepoboljšljivih Ircev je vse prepričano o veliki potrebi vojske. Rekel pa je mej drugim to-le: Nadoblast Burov pomeni podreditev vsakega drugega rodu, naša nadoblast pa pomeni zagotovitev enakosti za belo in pravičnosti za črno - kožnike. Da nismo bili dovolj pripravljeni, je vzrok nade na ohranjenje miru, ki smo jo vedno gojili. Sedanja vojska je pravična, opravičena in potrebna. (Klici pri Irčih: Ne!) V malo tednih bo na bojišču 200.000 mož. Navdušenje narodo je nespremenjeno. Ni je žrtve, da bi je narod ne donesel rad, in ki bi je mi ne hoteli zahtevati, ako vemo, da je potrebna za uspeh. Iz dosedanje vojne dobe smo dobili nauk, koliko moč kažejo iregularne in prostovoljne čete, ko se bore za svojo domovino. (Ali je mislil s tem Angleže?) Ta nauk se mora izrabiti v polni meri in ustvariti, akoravno z ogromnimi stroški, močna obrambena armada. — Odgovarjala sta mu Irec Dillon in Courtney, ki sta se oba izjavila proti nadaljevanju najgrozoviteje in najkrivičnejše vojske ter očitala Chamberlainu zvezo z Rhodesom. Odzval se je naglo Chamberlain z vzklikom: Nikdar, odkar se je izvršil Jamesonov napad, nisem ne direktno, ne indirektno obneval z Rhodesom o južno-afriških političnih vprašanjih. — Verjel tej izjavi ni nihče, najmanj pa imenovana protigovornika.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. februarja.

Družba sv. Mohorja je posilila nemškemu prenapetnežem kajpak trn v peti in zlasti jih peče, da je na Koroškem število Mohorjanov lani napredovalo. Hudujejo se nad tem zlasti »Kärntner Nachrichten«, ki kar ne morejo preboleti, da je »Mir«, ali kakor pravijo: »slovenische Hetz- u. Pfaffenzeitung für Kärnten«, prinesel nekaj statističnih podatkov o družbi. Jezé se, da je število Mohorjanov tudi v Beljaku napredovalo, pravijo, da so to dosegli »bindišarji«, ki živé od Nemcev (?!), ter nadaljujejo dobresedno: » . . . der in slavischer Art krichend sich der deutschen Mehrheit anschmiegt, um hinter rücks dem verhassten Gegner möglichst viel Schaden zuzufügen. O deutscher Michel, entferne doch endlich diese garstigen Mitesser mit kräftigem Drucke, damit sie weit hinaus fliegen über die Karawanken.« — Nemški Mihelj zna biti krepak in — robat, kaj ne?

Slovensko gledališče. Jutri, v četrtek dne 8. t. m. je častni večer kapelnika dramatičnega društva gospoda Hilarija Beniška. Pojete se na ta večer dve operi in sicer prvokrat v letošnji sezoni Parmova zanimiva opera Stara pesem in četrtkrat v sezoni Leoncavall-ova tragična opera Glumači. Vsakdo mora velike zasluge in vspehe gospoda Beniška kot kapelnika dramatičnega društva priznati, z veliko vnamo, vztrajnostjo in resnim delovanjem pridobil si je splošne simpatije in spoštovanje. Pristoja se občinstvu, da ga pri njegovem častnem večeru z obiskom in izrazom hvalečnosti počasti.

Slovensko gledališče. Tretjikrat se je pela sinoči romantična opera »Večni mornar« in tretjikrat je dosegla popolni uspeh. Gdč. Carneri kaže v ulogi Sente vse vrline krasnega svojega glasu; čudovito lepo je pela zlasti ono ganljivo pesem o »blodečem Holandeu«. Poklonjen ji je bil sinoči velik šopek svežih rož s prelepimi

svoje simpatije z dolgotrajnim ploskanjem. — G. Noili in g. Pestkovski sta bila izvrstna kakor vselej; tudi g. Desari in g. Lebeda sta nas zadovoljila. Zbor predio v drugem dejanju je bil vse hvale vreden, ravno tako tudi zbor veselih mornarjev začetkom 3. dejanja. — Slika blodečega mornarja v Sentini sobi je bila vendar enkrat taka, kakor se spodobi; prejšnje bi se človek res kmalu ustrašil. Nedostatek glede zadnjega prizora, na katerega smo zadnjič opozarjali, je bil odpravljen. Gledališče je bilo povsem razprodano, opazili smo lepo število gostov iz Gorenjske in Notranjske.

Iz Celovca, dne 6. febr. Vodstvo tukajšnjega gledališča bode priredilo začetkom marca »dobrodelno« predstavo v korist nemškemu »Schulverein«. Nemški listi s posebnim zadovoljstvom poudarjajo, da bo pri koncertu sodelovala tudi vojaška godba 17. pešpolka, kateri je v zadnjem času bilo prepovedano, sodelovati pri nemško-nacionalnih veselicah. Kakor kaže to, ona prepoved ni bila dolgo v veljavi. — Slovenskemu gledališčnemu oboju pa priporočamo gorenjo prireditev v posnemanje, — v korist družbe sv. Cirila in Metoda! — V Gradcu je dne 5. febr. umrl koroški veleposestnik, posestnik tovarne v Vetrinju itd. Leopold vitez Moro, star 74 let. Dalje časa je bil deželni in državni poslanec. V državnem zboru je zastopal celovsko mesto.

Pri državnih železnici so povišani v višji plačilni razred, in sicer: A. pl. Socher, strojni nadkomisar v Ljubljani, v 6. plačilni razred; v 8. A. Prevec, pristav v Škofji Loki, in I. Batagelj, pristav v Lescah; v 9. razred J. Kliebhan, asistent v Novem mestu in Fran Kotnik, asistent v Ljubljani.

Slovensko gledališče v Celju. V celjskem »Narodnem Domu« pridno nadaljujejo s slovenskimi predstavami. Sedaj so pod vodstvom g. Perdana uprizorili »Sne-gulčico«, v kateri so nastopili mladi celjski Slovenci. »Sne-gulčico« je igrala gdč. Slavčeva, bivši člen slov. gledališča v Ljubljani.

Osebnosti. Umrli je g. Ant. Šebat, vpokojeni učitelj na svojem posestvu na Sladki gori na Štajerskem. Rojen je bil na Breznici na Gorenjskem l. 1845. — Prof. na trgovinski in pomorski akademiji v Trstu dr. Mihaelu Stendi je cesar podelil o priliki zaprosenega umirovljenja viteški križec Fran Josipovega reda.

Boj proti lekarnarjem nadaljujejo graški socijalni demokratje z nenavadno srčnostjo in žilavo vstrajnostjo. Graški lekarnarji so namreč v nepremišljeni dobičkalnosti odtegnili bolniškim blagajnam prej običajni popust pri plačevanju zdravil. Socijalisti kot gospodarji bolniškim blagajnam so napovedali vsled tega bojkot osmim graškim lekarnam. Lekarnarji so upali bojkot že v kali zatreti s tem, da so hoteli šest nebojkotovanih lekarn prisiliti, naj ne izgotavljajo same vseh receptov bolniških blagajn, ampak naj nekatere pošiljajo tudi bojkotovanim lekarnam. Ta namera se je takoj izjalovila, ker so demokratje opozorili lekarnarje, da mora vsak lekarnar izgotoviti vsako zdravniško naročilo, ker tako zahteva zakon. Gremij lekarnarjev je na to sklenil, da mora vsakdo izgotovljeno zdravilo takoj sproti plačati. Ta sklep bi napravil bolniškim blagajnam res dosti sitnosti in neprilik, a rdečkarijo so brž zavohali, da se taka zahteva ne sklada s postavnimi določbami, ter takoj protestovali pri namestništvu zoper tako nasilje lekarnarjev. A graški demokratje niso polovičarji, zgrabili so še za hujše orožje, da se zmaščujejo nad lekarnarji, ki so jim hoteli vodo kaliti. Zdaj retaksirajo stare in nove recepte in stikajo povsod, da svetu pokažejo, kako brezsrčno izsesavajo lekarnarji lahkoverno občinstvo. »Arbeiterwille« je začel prinašati ostre članke proti latinski kuhinji sploh. Vešč pisec, bržkone dr. Schacherl, razpravlja v njih, kako škodljive so lekarne v zdanji obliki ljudstvu in odkod tolika draginja zdravil. Vlada deli koncesije za lekarno brezplačno, a če proda lastnik koncesijo komu drugemu, zahteva zanj do sto in še več tisoč kron. Kdor kupi koncesijo, (zakaj nove koncesije za lekarno skoraj ni mogoče dobiti, ker se vlada ravna v oddajanju nove koncesije po nasvetih gremija lekarnarjev) hoče, da se mu tudi za visoko ceno kup-

niki morajo obresti tega krivično pridobljenega kapitala plačevati vrh cene, ki jo je zdravilo res vredno. Pisec povdarja tudi, da večina zdravil, zlasti pa specialitet, ki jih lekarnarji tako radi vsiljujejo, nima prav za prav nikake večje zdravilne vrednosti nego priprosta, cenena, a tečna hrana. Lekarnarji so po mnenju »Arbeiterwillege« pisca le odrtniki, ki žive le ob ljudski neumnosti. Pisec obeta tudi, da bo poskusil delavsko ljudstvo temeljito poučiti o vrednosti latinske kuhinje. — Razvidno je, da lekarnarjem prede huda. Boj, ki so ga sami pričeli z bolniškimi blagajnami, jim ne obeta nič dobrega, zlasti ker se zdravniki ne morejo in ne marajo zavzeti za njih stvar.

Odličen gost v Opatiji. V Opatiji je sedaj nadvojvodinja Marija Jožefa, so-proga nadvojvode Otona. Vsak dan posluša z največjo pobožnostjo sv. mašo.

Soareja na čast kardinalu Missiji. Dvorni svetnik in voditelj goriskega okrajnega glavarstva Bosizio je priredil te dni sijajno soarejo na čast kardinalu in nadškofu Missiji. Soareje se je udeležilo plemstvo in razni mestni odličnjaki.

Napad na orožnika. Na Svečnico je nekaj vlahov kradlo v Gorjancih les po kmečkih gozdih. Drugi dan, v soboto popoldne, naznanijo orožniku Ivanu Košak iz Vahte, ki je patroliral po Gorjancih, da sedi v tovarniški gostilni eden onih gozdnih tatov, doma iz Dolanj, vasi na južni strani Gorjancev, in ki je tudi pred dvema leti kradel les po teh gozdih. Orožnik ga spozna in povabi s seboj. Vlah se nič ne ustavlja in se precej odpravi z orožnikom na pot. Mirno gre, neuklenjen poleg orožnika. Ko se približata blizu velike ceste, ki pelje čez Gorjance, nenkrat plane gozdni tat na orožnika, mu izpukne sabljo in jo vrže proč. Orožnik zgrabi za puško, a ta prime za njo na drugem koncu. Med tem ko se trgata vsak na enem koncu za puško, ga orožnik rani z bajonetom v bedro. Naposled izvije tat orožniku puško, ga podere na tla in ga s puškinim kopitom tolče po glavi ter ga strašno razmesari. Orožnik kliče na pomoč, a nihče ga ne sliši, naposled omaga in obleži nezavesten. Vlah, misleč da ga je do smrti pobil, pobere orožje in zbeži. Poznali so se krvavi sledovi za njim, ker orožnik mu je tudi dva prsta odgriznil. Čez nekaj časa se zave in zopet kliče na pomoč. Bližnji tovarniški cestar zasliši, in ne vedoč, kaj je, hiti za klicem, pa kako se prestraši, ko vidi orožnika vsega v krvi. Naloži ga na rame in nese do svoje hišice. Ranjenca so odpeljali v bolnišnico. Napadalec pridno zasledujejo, a se jim do sedaj še ni posrečilo ga dobiti v roke. Ta slučaj je že drugi, odkar je obnovljena orož. postaja na Vahti, da je bil ponesrečen orožnik v Gorjancih. Pred blizo dvema leti je bil tudi neki orožnik v boju z gozdnimi tatovi — vlahi ustreljen v roko.

Pripravljen za odhod je, kakor poročajo »Fr. St.«, prvi bataljon 17. pešpolka, ki je sedaj v Celovcu. Bataljon odide bržčas v Pohnsdorf, kjer štrajkajo premogarji.

Zahvala. Vsem darovalcem dobitkov in drugih daril, s katerimi so pripomogli, da se je veselica prostovoljnega gasil. društva v korist društvene blagajne dne 2. t. m. tako povoljno obnesla, posebno pa velečast. gospodu župniku Antonu Verbajsu za njegovo naklonjenost in lepo darilo se najtopleje zahvaljuje.

Kamna gorica, dne 5. svečana. Prostovoljno gasil. društvo v Kamni gorici.

Izvoz prašičev prepovedan. Dež. vlada je začasno prepovedala izvoz prašičev iz novomeškega okraja.

Cigan Held postal je v novomeškem zaporu že nervozen. Ker ga je te dni gosp. kapiteljski vikarj zopet obiskal, rekel mu je Held: »Naredite z menoj, kar hočete, obesite me, zakoljite ali pa obglavite, le v miru me vsaj pustite«. Cigan torej ne kaže še nobene kesa.

V trebanjskem sodnem okraju je, kakor poroča uradni list, davica ponehala, zbolelo pa je mnogo otrok za ošpicami. Tudi influenza se širi mej mladino.

Občinske volitve v Žminju. Tudi pri ponovnih občinskih volitvah v Žminju so Hrvatje zmagali s 100 glasovi večine. Razveljavljena volitev lehonom torej ni nič

Tifus v Pulju. Tekom zadnjih dveh mesecev je v Pulju obolelo 74 oseb za vročinsko boleznijo. Vzrok je slaba pitna voda. »Novi List« iz Reke zahteva, naj se jeden del mornarice premesti v Senj in Bakar.

Istra pod frankfurtarskimi barvami. Učitelj Gross, katerega je spravil v Marezige okrajni glavar Schaffenhauer, napravil je napis »Ljudska šola« na stroške mareziganske občine s frankfurtarskimi barvami. Tako so torej prvi zidarji germanškega mostu do Adrije že pri prvih poskusih svojega dela.

Umrli je g. Fr. Ba h o v e c, posestnik v Ljubljani in starina znane spoštovane ljubljanske rodovine. N. v m. p.!

»Benetke v Ljubljani«. Poroča se nam: Za »Slavčev« maskarado pod gornjim naslovom se delajo velike priprave. Slikarije, s katerimi bode vsa Sokolova dvorana obdana, bodo v istini krasne. Zabava se bode vršila na Markovem trgu in se bodo v ozadju in na straneh videle krasne beneške palače. Akoravno se bode veselica vršila v nočnem času, se bodo vendar obiskovalci zabavali pod vedno jasnim in modrim nebom naše nekdanje avstrijske zemlje v Benetkah. Razne skupine golobic, gondoljerk, cvetličaric itd. so se pri odboru že oglasile, kateri na razna vprašanja naznanja, da je ravno pri tej maskaradi fantaziji dana najlepša prilika, izbrati si kakoršenkoli kostum, ker dohaja v Benetke mnogo tujcev z vseh krajev sveta. — Vabila za to maskarado so se pričela že razpošiljati ter bodo tekom tedna razposlana. Zanimanje za to veselico je torej vseobče ter je pričakovati obilega obiska.

Socijalni demokrat in Marija. V nedeljo je bilo v Medvodah več Ljubljancev. Mej njimi je bil tudi soc. demokrat mizar Fran Knapič, ki je hvalil socijaldemokratska načela. Nakrat je zagrabil sliko Božje Matere, vrgel jo na tla, hodil po njej ter jo psoval. Včeraj je bil radi tega socijaldemokratskega junaštva aretovan v delavnici pri Doberletu. Ponj je prišel orožnik iz Medvod.

S tira je skočil danes po noči na postaji Langenwang blizu Münzruschlaga tovorni vlak, vsled česar je imel današnji jutranji brzovlak z Dunaja dve uri zamude.

Tihotapci ob Ljubljani. Danes jutraj sta hotela dva moža ob prisilni delavnici utihotapiti dve vreči mesa v mesto. Mitničar ju je zapazil in hitel za njima, a sta mu ušla. Jeden »tihotapcev« je v begu vrgel v vodo vrečo mesa, katerega je potem mitničar lovil po vodi.

Ljubljana v l. 1899. V minolem letu je bilo v Ljubljani rojenih 1170, umrlo jih je 1067, poročenih je bilo 349 parov. Od umrlih je bilo 214 starih nad 70 let. Naravne smrti jih je umrlo 1037, nasilne 30. Ljubljana je koncem leta štela 37.186 duš.

Dediči se iščejo. V Brnu je umrla neka Julija Hoffmann in zapustila okoli 100.000 kron imetja. Pokojnica je bila hči Antona Hoffmanna in Magdalene Hoffmann, ki je bila hči Simona Martzona (Merčuna?), ljubljanskega meščana. Kot dediči so se doslej oglašali le od očetove strani.

V Ameriko se je skozi Ljubljano v mesecu januarju izselilo 237 oseb.

Nemška igralka v slovenski garderobi. Sinoči je bila zasačena neka nemška igralka v garderobi slovenskega gledališča, ko je hotela v slovenski garderobi poskušati dolge svoje prste. Pogrešajo več stvari.

Pokaženo potovanje. Danes se je hotel Anton Muster iz Kompoljev na Kočevskem odpeljati v Ameriko. Ostal pa je v Ljubljani, ker ga je siten policaj ustavil in oddal sodišču, ker še ni dopolnil vojaške dolžnosti.

Prvi prstan z uro je došel te dni v Ljubljano ter se vidi na izloženem oknu tukajšnjega trgovca z zlatnino g. Čudna na Mestnem trgu.

V Ameriko sta jo hotela popihati Jos. Pečavar s Hriba pri Semiču, in Ant. Zorman iz Lukovka pri Trebnjem, da bi se odtegnila vojaški službi. Policija je oba v Ljubljani prišla in izročila sodišču.

Zopet demonstracija v reškem gledališču. V nedeljo je bil v reškem gledališču ples. Stroga cenzura je bila pri urodu. V gledališču je smelo samo iskane

mažarski ples »Kör«. Noben par ni hotel zaplesati. Godba je morala zasvirati valček, ki je bil živahno pozdravljen.

Izdelovatelji torped na Reki so pričeli štrajk.

Ogerski naučni minister Vlačić je ukazal, da se mažarski jezik uvede v Reki kot obvezni predmet v vseh ljudskih šolah. Učitelji in učiteljice, ki so sedaj v službi, morajo v teku štirih let narediti izpit iz mažarskega jezika. Znaprej se pa bodo sprejemali samo taki učitelji, ki se bodo izkazali, da znajo mažarski. Eljen!

Planinski orel. V gorskem selu Ilony, 30 km. od Nize, so ljudje že nekaj dni v velikem strahu in ne puščajo otrok na prosto. Pred nekaj dnevi je velik planinski orel odnesel fantiča, ki so ga otroci v vozičku pustili v gozdu.

V katoliško cerkev je prestopil nadkurator unitarske cerkve in bivši poslanec Arpad Szentkirályi s svojimi tremi sinovi častniki. Krstil jih je 30. decembra škof grof Mailath v svoji kapeli v Erdeljskem Belem gradu.

Konji za Afriko. Reška tvrdka F. Padoani je sklenila pogodbo glede prevoza konj v južno Afriko, ki so kupljeni za angleško vojsko in te dni pridejo iz Mažarske. Te dni pride na Reko prvi transport 800 konj. No kam pa bodo Mažari jezdili, ako vse konje prodajo v Afriko?

Burske žene in puška. Burski častnik Rosegger, rodom iz Trsta, opisuje veliko bojno navdušenje mej Buri. Burske žene in dekleta se veščajo v streljanju, da v sili gredo v vojsko proti Angležem.

Van Bosboom se imenuje 55letni Bur, ki je baje najboljši strelec mej Buri. Še nikdar ni zgrešil jelena, noja ali človeka. V mladih letih se je s Krügerjem mnogo bojeval za neodvisnost domovine. Pridobil si je v zlatih rudnikih mnogo imetja. Imel je dva sina, katera pa sta že padla v sedanji vojski proti Angležem. To je pretreslo njegovo ravnodušnost, da je sklenil sam iti v vojsko in se maščevati za svoja sina. Od novembra vodi malo hrabro četo proti vsiljenecem. In kako on strelja s svojo puško? Vleže se na zemljo, s svojim orlovim očesom vzame na muho vedno mladega angleškega častnika, ki ga nikdar ne zgreši. Ko puško izstrelji, skoči kvišku in zakliče: »Chamberlain!« Ko je dva častnika ustrelil, izvršil je za isti dan svoje delo. Ko pa angleški zdravniki preiskujejo mrtvece, najdejo v srcu ali v možganih mesto svinca — zlate kroglice. Tako se stari Bosboom maščuje za svoja sina, patrone pa dela sam.

Občinski svetniki — morilci. V senzacionalnem procesu v Sassari, o katerem smo že poročali, je mej 400 obtoženimi radi umora tudi mnogo občinskih svetnikov in celo župan sam. To je tudi lepa slika o moralnem položaju Italije! Pri obravnavi imajo obtoženi ob strani 100 odvetnikov.

Društva.

(Vabilo) k veselici, katero priredi gasilno društvo Mošenjsko, dne 11. t. m. v gostilni g. J. Rozmana (pri Reču) na Brezjah. Vspored: 1. Srečkanje. 2. Prosta zabava. Cisti dobiček uporabil se bo za društvene namene. Pričetek ob 4. uri popoldne.

Odbor.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu januarju 1900 je 298 strank vložilo 78.700-51 K, 204 strank vzdignilo 52.091-30 Kron, torej več vložilo 26.609-21 K, 12 strankam se je izplačalo posojil 31.440 — K. Stanje vlog 1.388.100-71 K. Denarni promet 253.533-03 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 7. februarja. Razprava pri spravnih konferencah napreduje le počasi. Pravijo, da vlada stopi kmalu s svojimi predlogi pred konferenco.

Dunaj, 7. februarja. Poročila, da je navstalo nasprotje pri spravnih konferencah mej Mladočehi in češkimi veleposestniki, so v toliko resnična, da bodo oddali veleposestniki posebno izjavo pri spravi konferenci zaradi tega, ker vlada mej veleposestniki velika nevolja zaradi postopanja Mladočehov pri volitvi praškega župana, pri kateri so se ti udali zopet radikalni struji, da

Dunaj, 7. febr. Ko se skliče drž. zbor, bo ob enem imenovanih tudi nekaj članov v gosposko zbornico.

Dunaj, 7. februarja. Poročila, da misli dr. Lueger odstopiti kot dunajski župan, niso osnovane.

Praga, 7. febr. Mladočeški listi poročajo, da dr. Srb ne bo vsprejel izvolitve za župana ter da bo končno vendar le dr. Podlipny izvoljen.

Brno, 7. febr. Govori se, da je grof Zierotin vsprejel mesto namestnika za Moravsko.

Šopronj, 7. febr. Francozi in Angleži so na zadnjem sejmju pokupili 3000 konj v vojne namene.

London, 7. febr. Pri glasovanju o adresnem načrtu so se Irči vzdržali glasovanja.

Vojska v Južni Afriki.

Položaj je nespremenjen, brzojavlja Roberts, prišla je ura dela, izjavlja Brabant, v nedeljo se je bila v Natalu vroča bitka, poročajo iz Durbana, poročilo o prekoračenju Tugele je neresnično, naznanja londonski vojni urad, general Buller in burski poročevalci pa molče, kakor bi jih ne bilo v Južni Afriki, to je posnetek današnjih poročil z bojišča, ki naj nam napravi sliko o najnovejšem položaju. Vse je nejasno, a bržkone ima prav bruseljski list, ki pravi, da se je ponesrečil Bullerjev poskus. »Nič več nazaj« je neki dejal Buller tudi tedaj, ko se je po bitki pri Spionskopu vrnil čez Tugelo. Kedaj in kako se je poskus ponesrečil, seveda ni znano.

Vse živahneje se pa gibljejo vojne čete ob južno-oranjski meji, kjer pa, precej čudno, zmagujeta obe stranki. Včeraj smo namreč sporočili, da so Buri pri Colesbergu izvojevali veliko zmago nad Angleži, danes pa trdi novi angleški general Keliy - Kenny, prednik French je nenadoma nekam izginil, da imajo Angleži obkoljene vse Bure v Colesbergu, da jim nihče ne uide. Le nekaj malega Burov so še opazili zunaj mesta. Ali je morda tudi ta vest predhodnica za, žal prezgodaj naznanjeni angleški poraz?

Bruselj, 7. februarja. »Pet. bleu« poroča, da se je Bullerju izjalovil tudi tretji poskus, rešiti Ladysmith, drugi listi pa trdijo, da je Buller le pripravljaj tak poskus, a da se mu priprave niso posrečile.

Bruselj, 7. febr. Poročila potrjujejo iz Afrike transvalskemu poslanstvu, da je bil general French zadnji dni prav občutno tepen od Burov, da pa je angleška cenzura vse podrobnosti o tem boju zatrla.

London, 7. febr. Listi poročajo, da je oddelek angleške vojne pod Methuenom razpuščen, ker so se mej njim našli izdajalci.

Rensburg, 7. febr. Reuterjev urad poroča: Danes je bilo opaziti, da se Buri živahno gibljejo, da premeste svojo artilerijo na nove postojanke. Angleži so jih takoj pregnali z Lydit-topovi ter razdejali burske nasipe.

London, 7. febr. Vojni urad je prejel včeraj Robertsovo brzojavko, v kateri trdi, da je položaj na bojiščih nespremenjen.

London, 7. febr. »Central News« poroča iz Durbana, da se je v nedeljo bila nekje v Natalu vroča bitka.

London, 7. febr. V Queenstownu je imel včeraj general Brabant nagovor na svojo divizijo ter rekel mej drugim: Prišla je ura dela (!). Danes pričnemo. Upam, da se nam ne bo treba vrniti, ne da bi bila dovršena naloga, ki mi jo je dal Roberts. Razodeti je še ne smem, rečem pa lahko, da bo lahko zadovoljen najhuji bojaželnejš v armadi (!).

Kapstadt, 7. februarja. Predsednika Krüger in Steyn sta 3. t. m. poslala maršalu Robertsu pritožbo proti razdejanju hiš in opustošenju zasebne lastnine. Roberts izjavlja, da je ta pritožba neutemeljena, ker Angleži niso vajeni (!) takih dejanj. Nasprotno pa Roberts obžaluje, da silijo Buri angleške podanike v boj proti Angležem.

Kanstadt, 7. februarja. Do več

prodiranju Bullerja čez Tugelo proti Laidysmithu.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prevel I. B.—č.

(Dalje.)

„E, e, e, ali veste vi, gospodine, kaj misli v tem trenutku cesar? Ali mislite, da je samo Mantova na zemlji? Treba je misliti na mnogo stvari. Saj veste, koliko se sme zanesti cesar na svojega kneza Valdistanu ali Vallistai, ali kako ga imenujejo in če...“

„V nemščini se to ime pravilno glasi“, pretrga ga zopet sodnik, „glasi se Vagliensteino, kakor sem večkrat čul izgovarjati našega gospoda kastelana. Toda le potolažite se, kajti...“

„Vi me hočete učiti...?“ zakriči grof; toda don Rodrigo ga z očmi opomni, da naj radi njega več ne ugovarja. Grof obmolkne, sodnik pa nadaljuje svoj govor kakor ladija, ki se otmé s kake sipine in odpljuje z razpetimi jadri: „Vagliensteino me malo briga, ker grof-vojvoda vidi vse in povsod. Ako bi Vagliensteino hotel ravnati po svoji glavi, pripelja ga on na pravi tir z lepo ali pa z grdo. On ima oči povsod, pravim, in dolge roke. In ako si je kako stvar tako za trdno vbil v glavo, kakor si je to, da se vojvoda Nevers ne ugnezdí v Mantovi, kar je kot dober državnik storil po vsi pravici: potem se vojvoda Nevers tudi res ne bo ugnezdil letam, in kardinala Ricilici trud je bob ob steno. Smejati se moram kardinalu, da se prepira s takim človekom kot je grof Olivares. Rad bi čez dvesto let prišel na svet nazaj, da bi videl, kaj bodo potomci mislili o taki prevzetnosti. Zavist ni vse, treba je glave. Take glave pa ni več na svetu kot jo ima grof-vojvoda. Grof-vojvoda, gospoda moja“, nadaljuje sodnik vedno še z ugodno sapo v jadrih, čudeč se, da zdaj ne zadene več ob nobeno kleč, „grof-vojvoda je star lisjak, da se izrazim dostojno, ki vsakomur zmeša sléd. Ako gleda na desno, udari gotovo na levo. Radi tega se ne more nikdo bahati, da je zavohal njegove naklepe. Celo oni, ki izvršujejo njegova povelja ter jih pišejo, ne umejo ničesar o njih. Jaz lahko govorim o tej stvari, ker mi gospod kastelan marsikaj zaupa. Grof-vojvoda pa nasprotno natanko ve, kaj se kuha na drugih dvorih. Vsi drugi visoki politiki (katerih je kot listja in trave) jedva iztuhtajo kak črtež, pa ga že ugame grof-vojvoda v svoji zviti glavi, po skrivnih potih in žicah, katere ima napeljane na vse strani. Ubogi kardinal Ricilici poskuša tu, poskuša tam, poti se in si ubija glavo. A potem? Ako se mu posreči narediti kak načrt, prekriža mu ga grof-vojvoda takoj z drugim, ki je že ves lepo narejen...“

Bog ve kdaj bi nehal sodnik. Toda don Rodrigo, kateri ni rad gledal kislega obraza stričnikovskega, se obrne nenadoma, kakor bi mu bil misel kdo navdihnil, k slugi, ter mu zapove prinesiti neko steklenico. „Gospod sodnik in druga gospóda!“ reče nató, „točili bomo na zdravje grofa vojvode in potem mi bodejte povedali, je-li vino vredno tacega gospóda!“

Sodnik odgovori s priklonom, na kojem se je opazila neka posebna hvaležnost; kar se je namreč storilo ali govorilo na čast grofu-vojvodi, veljalo je po njegovem mnenju njemu.

„Živio tisoč let don Gasparo Guzman grof d'Olivares, vojvoda di san Lucar, ve-

liki privato kralja Filipa Velikega, našega gospodarja“, vsklikne ter dvigne čašo.

„Privató“ (kdor bi tega ne vedel) je izraz, s katerim se je v onih časih zaznamoval ljubljene kacega kneza.

„Živio tisoč let!“ odgovoré vsi.
„Postrezite očetu!“ reče don Rodrigo.
„Oprostite!“ odgovori menih, „storil sem že eno napako in bi ne mogel...“
(Dalje prih.)

Umrli so:

3. februarija. Marija Eleršek, strojevodje hči, 3 leta, Poljanska cesta 23, jetika.

4. februarija. Rudolf Forič, teraserja sin, 9 mesecev, Krakovske ulice 24, božjast. — Karol Kattauer, bivši železniški strojevodja, 53 let, Marije Terezije cesta 11, organična srčna hiba. — Jožefa Rozina, poslovojdje hči, 17 let, Tržaška cesta 23, jetika — Ana Geiger, uradnika žena, 82 let, Studentovske ulice št. 7, ostarelost. — Leon Perko, reelec, 12 let, Dunajska cesta 23, perforatio intest. — Franc Poček, odvet koncipijenta sin, 4 mesece, Dolenjska cesta 8, črevesni katar.

5. februarija. Avgust Kavčič, trgovski pomočnik, 24 leta, Rimska cesta 7, se je ustrelil.

V bolnišnici:

3. februarija. Elizabeta Bolte, strojevodje hči, 1 leto, bronchitis capillaris.

Cena žitu na dunajski borzi

dné 6. februarija 1900.

Za 100 kilogramov.

Pšenica za pomlad . . .	gl. 7 85	do gl. 7 86
„ „ maj-juni „ „	7 95	„ „ 7 96
„ „ jesen . . .	8 03	„ „ 8 04
Rž za pomlad . . .	6 75	„ „ 6 76
„ „ jesen . . .	6 81	„ „ 6 83
Turšica za maj-junij „	5 23	„ „ 5 24
Oves za pomlad . . .	5 33	„ „ 5 34
„ „ maj-junij . . .	5 45	„ „ 5 47

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
6. 9. zveč.	737	3,2	sl. jran.	oblačno	
7. 7. jut.	735,2	4,0	sl. sever	sk. jasno	1,4
2. popol.	726,0	6,0	sl. jizah	oblačno	

Srednja večerajšnja temperatura 3,4, normale: -1,1°.

96 2-2

Potrtega srca naznanjam v svojem in imenu brata vsem sorodnikom, prijateljem in znancem presunljivo vest, da je naša blaga sestra

Ana Bogolin

danes dré 5. t. m. ob 1/2 1. uri popolunoči po dolgi, mučni bolezni, večkrat previdena s sv. zakramenti, v 61. letu svoje dobe mirno v Gospodu zaspala.

Truplo preblage pokojnice bode dné 7. t. m. ob daritvi sv. maše na šmarjetskem pokopališču k večnemu počitku položeno.

Priporočam jo v blag spomin in pobožno molitev.

Gorenjavas pri Šmarjeti, dné 5. februarija 19.0.

Janez Bogolin,

posest. v Žedovineku,

Mihael Bogolin,

župnik v pok.,

brat.

Montinit, pritrjevalano sredstvo za kamenje, kovino, lesovje itd. priporoča gg. kamnosekom in ključarskim mojstrom tvrdka **BRATA EBERL**, edina zaloga za Kranjsko, v Ljubljani, Franciskanske ulice. Vninja naročila proti povzetju. 228 27 11-9

Lepo, večje stanovanje

z razgledom v „Zvezdov“, v I nadstropju. se oddá za mesec majnik na Kongresnem trgu št. 5. 79 3-3

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Št. Petru,

registr. zadruga z neomejeno zavezo“,

ki se bo vršil

v nedeljo, dné 25. februarija 1900

ob 3. uri popoldne

v tukajšnji šoli.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za leto 1899.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
5. Razni nasveti.

V Št. Petru, dné 2. februarija 1900.

102 1-1

Načelstvo.

Opomba. Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število družstvenikov, se prične ob 5. uri drugi občni zbor natančno po zgorajnem „Vabilu“ ne glede na število navzočih.

Franc Zupan, vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4,

priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za

izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najljepšega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-7

Gostilna s pekarijo

v neki večji farni vasi na Dolenjskem, z lepimi velikimi prostori in z veliko napolnjeno ledenico, se pod ugodnimi pogoji daje na račun ali pa v najem.

Več pové

80 3-3

A. Kališ,

zavod za posredovanje služb v Ljubljani, Jurčičev trg.

101 1-1

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo prežalostno vest, da je Vsemogočni izvolil poklicati v večnost našega predragega, presrečno ljubljene očeta, oziroma starega očeta in tasta, gospoda

Florijana Karlin-a

ki je po kratki bolezni, prejemši sv. zakramente za umirajočce, danes ob 1. uri popoldne, ves udan v voljo božjo, v 87. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v četrtek, 8. t. m., ob 9. uri na pokopališču v Stari Loki.

Preblagega pokojnika priporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti pa čč. gg. duhovnikom v pobožno molitev in blag spomin.

V Stari Loki, dné 6. februarija 1900.

Ivan Karlin župnik v Smledniku; Davorin Karlin c. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, sinovi. — Marija, Mina, Marijana, Franica Karlin, Marijeta omožena Žagar, hčere. — Janez Žagar, zet — Apolonija Karlin roj. Gogala, sinaha. — Davorina, Ivan, Pavel Karlin, Jožef Žagar, vnuki.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Pol krit voz

s štirimi sedeži,

koleselj in kočija

so na prodaj pri

A. Hauptmann-u

Ljubljana, Resljeva cesta.

98 2-2

Advokat dr. M. Hudnik

72 (10-4)

naznanja s tem,

da je premestil svojo pisarno iz Gospodskih ulic

na Kongresni trg št. 14

v Souvanovo hišo, tik nunske cerkve.

Dunajska borza.

Dné 7. februarija.

Skupni državni dolg v notah	99 85
Skupni državni dolg v srebru	99 70
Avstrijska zlata renta 4%	99 30
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	99 40
Ogerska zlata renta 4%	98 90
Ogerska krona renta 4%, 200	94 25
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	131 —
Kreditne delnice, 160 gld.	236 60
London vista	242 25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118 15

20 mark	23 62
20 frankov (napoleonor)	19 25
Italijanski bankovci	89 10
C. kr. cekini	11 39

Dné 6. februarija.

3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	160 —
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	158 85
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	2 0 50
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 60
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141 25
Dunavske vravnjavne srečke 5%	258 —

Dunavsko vravnjavno posojilo l. 1878	107 50
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	96 10
Priporitne obveznice državne železnice	87 60
„ „ južne železnice 3%	69 75
„ „ južne železnice 5%	100 90
„ „ doljenjskih železnic 4%	99 50
Kreditne srečke, 100 gld.	395 50
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350 —
Avstrijskega rudočega križa srečke, 10 gld	42 80
Ogerskega „ „ 5 „	22 40
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13 50
Rudolfove srečke, 10 gld.	59 —

Salmove srečke, 40 gld.	173 —
St. Genois srečke, 40 gld.	175 —
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178 —
Ljubljanske srečke	49 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	124 —
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	292 —
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	77 —
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	24 90
Splošna avstrijska stavbinska družba	98 50
Montanska družba avstr. plan.	274 75
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	306 —
Papirnih rubljev 100	255 50

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnica delniška družba

„M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sväté za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.